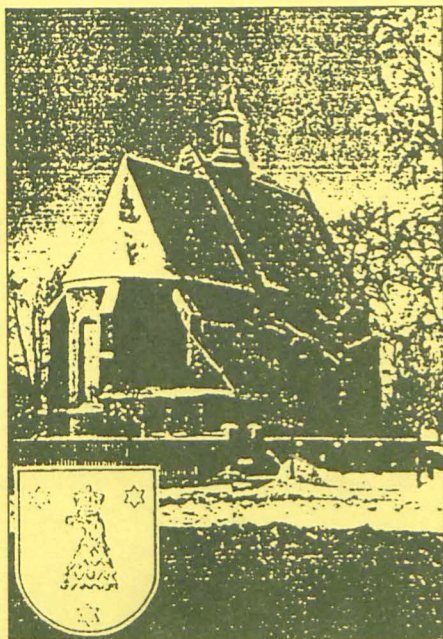

Władysław Graf

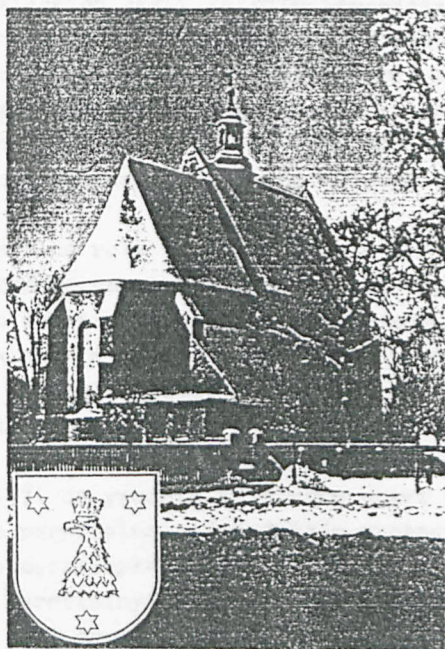
OSTRZESZÓW

STOWARZYSZENIA KATOLICKIE
W OKRESIE MIĘDZYWOJENNYM

CZĘŚĆ 1

Władysław Graf

OSTRESZÓW

STOWARZYSZENIA KATOLICKIE
W OKRESIE MIĘDZYWOJENNYM

CZĘŚĆ 1

ZRÓDŁA I MATERIAŁY

- Roczniki "Tygodnika Parafialnego"
parafii ostrzeszowskiej pod redakcją
proboszcza ks. Grzegorza Kucharskiego
z lat 1931 - 1936
- ks. Radca Michał Perliński - "Wspomnienia
o mieście Ostrzeszowie - bliskiej i dalszej
jego okolicy" - Ostrzeszów 1920
- Fotografie ze zbiorów Władysława Grafa
Zofii Jurkiewicz - Janelt
Muzeum Regionalnego w Ostrzeszowie

OKŁADKA

Władysław Graf

WYDAWCA

Ostrzeszowskie Centrum Kultury w Ostrzeszowie

WSTĘP

Okres międzywojenny charakteryzował ożywiony ruch w działalności różnych towarzystw, stowarzyszeń i kółek, zarówno świeckich jak i katolickich. Była to odpowiedź na ograniczone swobody zrzeszania się Polaków w Zaborze Pruskim. Był to również odruch świadomej potrzeby uczestniczenia we wszystkich przejawach życia publicznego. Społeczeństwo wszystkich stanów odczuwało obowiązek dawania różnych form działania na rzecz swojego lokalnego środowiska.

Szczególne rolę w organizowaniu się starszego, średniego i młodego pokolenia w towarzystwach, odgrywały organizacje katolickie przy parafii ostrzeszowskiej - te istniejące już w czasie Zaboru Pruskiego i te nowopowstałe po zrzuconiu kajdan niewoli.

Źródłem informacji, z którego czerpałem pisząc ten zeszyt, są roczniki "Tygodnika Parafialnego" wydawane od stycznia 1931 do grudnia 1936 roku przez administrację i kancelarię parafialną pod redakcją proboszcza ks. Grzegorza Kucharskiego, przybyłego do Ostrzeszowa 1 grudnia 1930 roku. "Tygodnik Parafialny" wychodził cotygodniowo - średnio w nakładzie 3000 egzemplarzy czterostronicowych, drukowanych czcionkami miejscowej drukarni Mariana Malinowskiego.

Opiszę poszczególne organizacje katolickie w zakresie ich działania tylko na podstawie treści zaczerpniętych z "Tygodnika Parafialnego". Zdaję sobie sprawę z tego, że każda organizacja winna być opisana oddzielnie szerzej, bo na to zasłużyła na podstawie kronik, materiałów ikonograficznych, dokumentu fotograficznego i relacji członków. Niestety - nie zachowały się te źródła i materiały a żyjących świadków tamtego okresu jest niewiele.

DO TEMATU

Ostrzeszowski proboszcz ks. Radca Michał Perliński w swoim dziele pt. "Wspomnienie o mieście Ostrzeszowie" wydanym w 1920 r. wyszczególnił organizacje działające przy parafii ostrzeszowskiej pisząc :

".....Również następujące bractwa mają swoje chorągwie i światło : Arcybractwo św. Różańca, Różaniec Żywy, Bractwo Wstrzeźliwości, Matek Chrześcijańskich, św. Wincentego i Paulo, Dzieciątka Jezus, Kobiet Pracujących, Towarzystwo Młodzieży Męskiej, Towarzystwo Młodzieży Żeńskiej, Kółko Rolnicze, Towarzystwo Chóru Kościelnego, Towarzystwo śpiewaków, Sokołów, Skautów i Przemysłowców."

Wyszczególnione wyżej organizacje istniały już w czasie Zaboru Pruskiego, lub były powoływane przez księdza Perlinskiego w okresie jego pobytu w Ostrzeszowie w latach 1891 do 1919.

Po odzyskaniu Niepodległości w 1919 r. powstawały nowe organizacje. Godnym następcą księdza Perlińskiego od grudnia 1930 roku był proboszcz ks. Grzegorz Kucharski, patron wszystkich Stowarzyszeń katolickich przy parafii w Ostrzeszowie w czasie ostatniego dziesięciolecia przed wybuchem drugiej wojny światowej.

Ks. Grzegorz Kucharski został proboszczem w Ostrzeszowie od 1 grudnia 1930 r. Z jego inicjatywy i starania - już 4 stycznia 1931 r. wydrukowano pierwszy numer "Tygodnika Parafialnego", który wychodził cotygodniowo w nakładzie około 3000 egzemplarzy, za zezwoleniem Władzy Duchownej. Redaktorem naczelnym był w latach 1931 do 1936 proboszcz ks. Kucharski.

Czytając roczniki z lat 1931-1932 i 1934-1935 /brak 1933/ wynotowałem treści dotyczące stowarzyszeń katolickich, a tych było 24, w tym "Żywy Różaniec" podane jako jedno, lecz skupiające cztery oddzielne samopracujące stowarzyszenia posiadające własne statuty i własne kasy pośmiertne. W tych rocznikach nie ma żadnej informacji o niektórych stowarzyszeniach katolickich, które w swej książce wyszczególnił ks. Perliński, jak : Bractwo Wstrzeźliwości, Arcybractwo św. Różańca, Kółko Rolnicze. Istnieje przypuszczenie, że zaprzestały swojej działalności w latach 1920-1930, a ich członkowie nadal uczestniczyli w pracach stowarzyszeń o zbliżonym programie.

O tych wszystkich stowarzyszeniach katolickich napiszę w tym zeszycie. O jednych będzie więcej informacji, o drugich mniej, bo taki zachował się przekaz drukowany w "Tygodniku Parafialnym". Od stycznia 1937 roku tygodnik ten był nadal wydawany, lecz już jako dodatek do "Gazety Ostrzeszowskiej".

WYKAZ TOWARZYSTW

1. Parafialna Akcja Katolicka
2. Stowarzyszenie Pań Miłosierdzie św. Wincentego á Paulo
3. Konferencja Męska św. Wincentego á Paulo
4. Towarzystwo Młodzieży Żeńskiej
5. Towarzystwo Młodzieży Męskiej
6. Kółko Włościanek
7. Stowarzyszenie Kobiet Pracujących
8. Stowarzyszenie Matek Chrześcijańskich
9. Koło Wychowania Religijnego Panien
10. Czytelnia Kobiet
11. Żeńskie Towarzystwo Samopomocy Naukowej
12. Katolickie Stowarzyszenie Mężów
13. Katolickie Stowarzyszenie Robotników Polskich
14. Parafialny Wydział "Caritas"
15. Miejsko-Parafialny Komitet dla Spraw Bezrobocia
16. Żywy Różaniec
17. Towarzystwo Chóru Kościelnego im. Stanisława Moniuszki
18. Towarzystwo Ministrantów
19. Papieskie Dzieło Rozkrzewienia Wiary
20. Stowarzyszenie Dzieciątka Jezus
21. Ochronka Parafialna
22. Zakon św. Franciszka
23. Arcybractwo Straży Honorowej Najświętszego Serca Pana Jezusa
24. Bractwo Wstrzemięźliwości

1. Parafialna Akcja Katolicka

W 1934 roku powołano w Ostrzeszowie "Parafialną Akcję Katolicką. Prezesem został mianowany przez Archidiecezjalny Instytut Akcji Katolickiej w Poznaniu - p. prof. Kazimierz Biczysko. Członkami były katolickie stowarzyszenia działające przy parafii i uznane przez J.E.ks. Prymasa za organizacje przynależne do Akcji Katolickiej. W rachubę wchodziły tylko te stowarzyszenia, które w myśl instrukcji utrzymywały organizacyjny i statutowy związek z Władzą Duchowną, t.j. należały do jednego z Związków Diecezjalnych. Można uznać, że Parafialna Akcja Katolicka była organizacją pośrednio oddziałującą i koordynującą na katolickie stowarzyszenia powołane przy parafii.

Do zadań Akcji Katolickiej należało :

- wpajanie w swych członków /stowarzyszeń/ przekonania i zasady katolickie,
- przekazywanie ducha apostołskiego,
- przygotowywanie do czynu katolickiego indywidualnego i zbiorowego,
- prowadzenie akcji szkoleniowej dla prezesów i przewodniczących stowarzyszeń katolickich,
- poradnictwo w zakresie organizowania katolickich uroczystości okolicznościowych.

Na potwierdzenie założeń pracy Parafialnej Akcji Katolickiej był zorganizowany kurs dla prezesów kół i stowarzyszeń, przeprowadzony dnia 6 stycznia 1935 roku. Kurs odbył się z udziałem delegatów i prelegentów z Poznania, a kierownikiem kursu był członek Paraf. Akcji Katol. w Ostrzeszowie p. inspektor szkolny Sylwester Hęćka.

Z inicjatywy Par. Akcji Kat. została zorganizowana biblioteka dla więźniów przebywających w więzieniu ostrzeszowskim. Książki zebrało poprzez stowarzyszenia katolickie i z darów miejscowego społeczeństwa.

Akcja Katolicka inicjowała wystawianie przedstawień teatralnych przez stowarzyszenia katolickie i zespoły amatorskie - o tematyce religijnej, przy pomocy organizacyjnej, reżyserskiej i dekoracyjnej udzielanej przez członków Akcji Kat.

W kinie "Grand" w Ostrzeszowie wyświetlano filmy o tematyce religijnej wypożyczane z Instytutu Akcji Katolickiej w Poznaniu.

Urządzano zbiorowe wycieczki piesze i rowerowe w okolice Ostrzeszowa np. na Stępną Niwę.

Corocznie były organizowane obchody "Święta Rodziny", urządzone skądemnie ku czci Chrystusa Króla i z okazji rocznic wyboru Ojca św. Piusa XI.

2. Stowarzyszenie Pań Miłosierdzia św. Wincentego á Paulo

Stowarzyszenie Pań Miłosierdzia św. Wincentego á Paulo popularnie zwanym "Wincentki" zostało założone 14 stycznia 1909 roku przez proboszcza ks. Radcę Michała Perlińskiego. Na zebranie organizacyjne przeprowadzone w kościele św. Anny zgłosiły się 42 panie.

Według sprawozdania sporządzonego na okoliczność 25-lecia działalności, odczytanego na uroczystej akademii w dniu 21 stycznia 1934 roku w auli gimnazjum dowiadujemy się, że składy zarządów przedstawiały się następująco :

Prezeski : Maria Gorgolewska 14.01.1909 - 8.02.1920

Waleria Życka 8.02.1920 - 16.10.1927

Stanisława Kasperska 16.10.1927 - do 1934 roku

Sekretarki : Mieczysława Urbańska 19.01.1909 - 12.09.1909

Waleria Pierzycka 14.11.1909 - 8.05.1910

Michalina Radziszewska 9.10.1910 - 14.01.1912

Józefa Spikowska 10.01.1915 - 9.01.1916

Stanisława Kasperska 9.01.1916 - 16.10.1927

Wanda Fligerówna 16.10.1927 - 1934 roku

Skarbniczki : Mieczysława Merwegowa 19.01.1909 - 9.10.1910

Waleria Życka 9.10.1910 - 8.02.1920

Maria Fabrowska 8.02.1920 - do 1934 roku

Dyrektorzy Stowarzyszenia : ks. Michał Perliński 19.01.1909 - 10.07.1930

ks. Grzegorz Kucharski od grudnia 1930
do 1934 roku

Pomocnicy duchowni : miejscowi wikariusze ks. Walenty Dymek

ks. Ludwiczek

ks. Szulc

okoliczni proboszczowie : ks.prob.Kledziak
ks.prob.Śpikowski
ks.prob.Konieczny

Powyższe dane według zapisu treści "Tygodnika Parafialnego z 1934 r. Po 21 stycznia 1934 roku dokonano pewnych zmian w składzie Zarządu. W 1936 roku prezeską zwaną także prezydentką była Bronisława Perska, wiceprezeską Szóstakowa, sekretarką Szczebłowska, Skarbniczką Kazimiera Fabrowska, członkami Zarządu Julianna Worsztynowicz i Jenina Radek.

Nasz nowy Ks. Proboszcz.

Ks. Grzegorz Kucharski

urodził się dnia 25 listopada 1892 roku, w roku 1914 rozpoczęła studia teologiczne w Seminarjum Duchownym w Poznaniu, zaciągnięty do wojska przerywa studia i idzie na wojnę 1914 - 1918 r. Dnia 11 marca 1922 r. wy-

święcony na kapłana w Gnieźnie. Od 1922 - 1924 r. wikariuszem przy kościele metropolitalnym w Poznaniu. Od 1924 - 1930 r. penitencjarzem archikatedralnym i administratorem parafii archikatedralnej w Poznaniu. Od 1. XII. 1930 r. proboszczem parafii ostrzeszowskiej.

Ks. Proboszcz Grzegorz Kucharski

Obok : Ks. Proboszcz Michał Perliński

Stany osobowe członków

W latach działalności Stowarzyszenia - przeciętnie było ponad 100 członkiń, np. :

w 1932 roku 107 w tym 18 czynnych i 89 wspierających

w 1934 roku 103 w tym 13 czynnych i 90 wspierających

w 1936 roku 106 w tym 26 czynnych i 80 wspierających

Działalność organizacyjna :

Działalność organizacyjną zgodnie z statutem Stowarzyszenia omawiano na comiesięcznych zebraniach Zarządu i plenarnych. Corocznie podsumowywano prace Stowarzyszenia na Walnych Zebraniach. Zebrania Zarządu i plenarne początkowo odbywały się w kościele św. Anny, a później w lokalu Banku Ludowego przy ul. Krakowskiej. Walne Zgromadzenie przeprowadzono w sali p. Hendrykowskiego lub w auli gimnazjum przy udziale przedstawicieli miejscowych władz kościelnych i miejskich w obecności delegatów z Poznania.

Działalność Stowarzyszenia można podzielić na 3 okresy :
 pierwszy - przedwojenny w czasie Zaboru Pruskiego /1909-1914/
 drugi - wojenny /1914-1919/
 trzeci - powojenny /1919-1939/.

W pierwszym okresie pracę ukierunkowano głównie na wspieranie ubogich mieszkańców miasta i jego bliskiej okolicy. Staraniem "Wincentek" przy wydatnej pomocy wikarego ks. Walentego Dymka, w lipcu 1913 roku utworzono ogródki dla dzieci na gruncie kościelnym przy ul. Krakowskiej /obecnie gen. Sikorskiego/.

W drugim okresie w czasie pierwszej wojny światowej, obok wspierania ubogich na miejscu w środowisku ostrzeszowskim, akcję pomocy rozszerzono na zewnątrz. W różne tereny wysłano ponad 300 sztuk odzieży dla bezdomnych. Członkinie ze Stowarzyszenia Pań Miłosierdzia wysłały również 385 sztuk bielizny, którą same uszyły z materiałów zebranych od miejscowego społeczeństwa. Dla sierot z Zagłębia Dąbrowskiego na ręce O. Szybora wysłano 170 sztuk bielizny i nowej odzieży. Za głosem Rady Wyższej w Poznaniu zebrano paramenty kościelne /szaty liturgiczne/, które wyporządziły, odnowiły i wysłały do księgarni św. Wojciecha w Poznaniu w ilości 370 szt. z przeznaczeniem na doposażenie ubogich kościołów w Królestwie i Galicji. Na prośbę "Wincentek" ks. W. Dymek utworzył biuro porady

prawnej przy parafii ostrzeszowskiej dla rodzin, których mężowie i synowie byli na wojnie. Biuro to istniało do lipca 1916 roku, do czasu opuszczenia przez ks. Dymkę Ostrzeszowa.

Staraniem Pań Miłosierdzia Magistrat miasta Ostrzeszowe oddeło 3 lokale w budynkach poklasztornych z przeznaczeniem na przytułek dla ubogich osób starszych. Lokale te użyczono bezpłatnie, a koszt ich renowacji wyniósł 400 marek. Przytulisko to istniało do 1934 roku.

W lipcu 1917 r. "Wincentki" przyjęły dzieci z Westfalii, które rozmieściły po okolicznych wsiach i częściowo w mieście.

W trzecim okresie powojennym, już 29 czerwca 1919 roku zorganizowano i przeprowadzono "Dzień Kwiatka" - zbiórkę na rzecz Lwowian, z której dochód w sumie 2000 marek wysłano Komitetowi w Warszawie.

Kiedy 15 sierpnia 1919 roku dyrektor Stowarzyszenia ks. proboszcz Radca Michał Perliński obchodził swoje "złote gody kapłańskie", na pamiątkę tego dnia Stowarzyszenie ufundowało nowy baldachim do kościoła farnego.

Razem z nowopowstałą organizacją Polskiego Czerwonego Krzyża w noczątkach 1919 roku z własnych funduszków zakupiono materiał i uszyto 100 koszul, które wysłały dla żołnierzy polskich w podarunku na "Gwiazdkę".

4 grudnia 1923 roku Stowarzyszenie założyło własną kuchnię dla biednych, z której do 1934 roku wydano 6.765 obiadów. Obok wydawanych obiadów prowadzono stałą akcję rozdzielania "kupek" drewna dla biednych z przeznaczeniem na opał, otrzymywanego od Magistratu miasta z lasów miejskich.

Każdego roku ubogim rozdzielano "Gwiazdkę" i "Święcone" obdarowując każdorazowo 120 do 160 ubogich rodzin. W ciągu dwudziesto- pięcioletniej działalności /1909-1934/ ubogim rozdano :

- 528 centnarów ziemniaków
- 75 centnarów różnych warzyw
- 71 centnarów mąki
- 5,4 centnarów kaszy
- 0,5 centnara soli
- 4223 bochenków chleba
- 91 blach placka
- 13,4 centnarów wyrobów mięsnych

- 16,5 centnarów słoniny
- 14,4 centnarów cukru
- 10,3 centnarów ryżu
- 301 mendeli jaj /4515 sztuk/
- 2,1 centnarów kawy
- 207 paczek cykorii
- 6789 litrów mleka
- 8741 kwitów na zakup żywności
- 540 centnarów węgla
- 202 centnarów torfu
- 237 kupek drewna
- 6765 obiadów z własnej kuchni
- 505 metrów różnych materiałów na szycie odzieży
- 971 sztuk odzieży i bielizny
- 62 dzieci z ubogich rodzin ubrano całkowicie do I Komunii św.
- 637 złotych wydano na pogrzeby ubogich
- 8926 odwiedzin chorych ubogich w ich domach z świadczeniem pomocy charytatywnej i medycznej
- 126 par obuwia

W akcji stałej pomocy ubogim, każdego roku otoczono opieką około 50 rodzin, dając im chleb, mleko oraz kartki na zakup żywności.

Corocznie podczas organizowanych "Gwiazdki" i "Święcone" obdarowywano rodziny i osoby samotne potrzebujące pomocy, i tak np.:

Rok	"Gwiazdke"		"Święcone"	
	rodzin	osób	rodzin	osób
1931	164	410	144	350
1932	brak danych		168	500
1934	165	420	130	400
1935	200	550	brak danych	
1936	brak danych		190	557

Działalność finansowa :

Wyszczególniona pomoc rzeczowa była możliwa poprzez częste urządzone kwesty w mieście i po wioskach okolicznych przez panie "Wincentki" w domach mieszkańców i zbiórkach ulicznych. Fundusze na cele pomocy ubogim gromadzono także przez urządzenie imprez dochodowych, jak : zabawy - festyny - kiermasze i wenty. W ciągu 25 - lecia istnienia Stowarzyszenia, takich imprez urządzono wiele. Stowarzyszenie wspomagał finansowo - "Bank Ludowy" oraz "Rolnik".

Z sprawozdania finansowego na 25-lecie działalności dowiadujemy się, że od 1909 do 1934 roku dochody i rozchody wynosiły :

Lata	Dochody	Rozchody
1909-1923	2.204.829 marek	1.118.018 marek
1924-1934	32.820,64 złotych	28.592,73 złotych

WIADOMOŚCI PARAFIALNE

1. **Jubileusz zasłużonej organizacji.** Ruchliwe na terenie naszej parafji Stow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego á Paulo obchodzi w niedzielę, dnia 21 bm. 25-letni jubileusz swego założenia z następującym programem: W sobotę, dnia 20 bm., od godz. 17-tej spowiedź święta Pań Miłosierdzia. W niedzielę o godz. 8³⁰ Msza św. i wspólna Komunja św. w kościele farnym. O godz. 14 Akademia w auli gimnazjalnej, na którą wszystkich Szan. Parafjan zapraszamy. Wstęp za dobrowolną ofiarą na pokrycie kosztów. **Dzieciom wstęp na Akademię wzbroniony.**

PROGRAM AKADEMJI:

1. Zagajenie i powitanie gości (p. przewodnicząca)
2. Spiew chóru gimnazjalnego
3. Przemówienie ks. prob. Kucharskiego
4. Prolog (deklamacja)
5. Sprawozdanie jubileuszowe (p. sekretarka)
6. Składanie życzeń
7. Referat (p. Marja Lossow, wiceprezydentka Rady Wyższej z Poznania)
8. Deklamacja
9. Spiew chóru gimnazjalnego.

O jubileuszu 25-lecia "Wincentek" pisał "Tygodnik Parafialny" wydany na dzień 21 stycznia 1934 roku.

Z kalendarza imprez :

Stowarzyszenie urządziło wiele imprez, z których dochód przeznaczano na wsparcie ubogich. Chodziło o promowanie funduszy na zakup żywności, odzieży i obuwia dla biednych. Dla przykładu poniżej podaję kilka informacji z kalendarza imprez spisanych z "Tygodnika Parafialnego".

13 wrzesień 1931 r. - w sali "Strzecha" zorganizowano "Wielki Kiermasz".

PAMIĘTAJCIE o GŁODNYCH!	PAMIĘTAJCIE o GŁODNYCH!
Stow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego à Paulo w Ostrzeszowie urządza	
w niedzielę, dnia 13-go września b. r. na sali „STRZECHA“	
WIELKI KIERMASZ	
połączony z koncertem i różnymi urozmaiceńiami: Loteria fantowa, strzelanie do tarczy, poczta japońska- ORKIESTRA KOLEJOWA z OSTROWA	
WŁASNY BUFET.	CUKIERNIA.
Całkowity dochód przeznaczamy na najbiedniejszych.	
Początek o godz. 16. — Wstęp na salę 50 gr. — Początek o godz. 16.	
O liczny udział pros!	Ks. DYREKTOR I RADA.

5 czerwca 1932 r. - Na ogródkach dziecięcych urządzono "Wielką Zabawę Ludową z wieloma atrakcjami.

2 października 1933 r. - w sali "Strzecha" odbył się "Wielki Kiermasz".

Stow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego à Paulo w Ostrzeszowie urządza	
w niedzielę, dnia 2 października 1932 r. w sali „STRZECHA“	
= Wielki Kiermasz =	
na rzecz ubogich naszej parafji.	
NIESPODZIANKI —	— NIESPODZIANKI
KONCERT — LOTERJA FANTOWA — STRZELANIE DO TARCZY.	
Cukiernia — Zimny i ciepły bufet — Cukiernia.	
Wstęp na salę 55 gr. Dzieci do lat 10 w towarzystwie rodziców mają wstęp wolny. Dzieci ponad 10 lat płacą 20 gr. Początek o godzinie 16-tej.	
Ratujcie głodnych!	Ratujcie głodnych!

- 3 czerwca 1934 r. - zorganizowano "Kiermasz na ogródkach".
Była to impreza dochodowa z wieloma atrakcjami. Przygrywała miejscowa orkiestra kołowa.
- 7 październik 1934 r. - w sali p. Hendrykowskiego odbyła się "Wielka Wenta". Przygrywała miejska orkiestra pod dyr. prof. Ignacego Rozmarynowskiego.
- 2 grudnia 1934 r. - w sali p. Hendrykowskiego zorganizowano imprezę pod hasłem "Dzień Ubogich". W programie: występ Chóru "Moniuszko", 2 deklamacje, referat, i obrazek sceniczny pt. "Gość" - Marii Czeskiej-Maczyńskiej. Dochód z występu przeznaczono dla ubogich.
- 7 lipca 1935 r. - na ogródkach dziecięcych odbył się "Wielki Festyn Ludowy". Sprytnie zareklamowany artykułem, którego poniżej zamieszczam.

DESZCZ GWIAZD NAD OSTRZESZOWEM

Obserwatorium astronomiczne przy Uniwersytecie Poznańskim komunikuje wiadomość o ciekawym zjawisku, zaobserwowanym przez prof. A. C. X. Kelmana z Columbia University w Nowym Jorku. Oto w dniu 7 lipca rb. od godz. 6—9 wieczorem południowo-wschodnią częścią nieba przejdzie różnobarwny deszcz gwiazd. Zjawisko posiada charakter mirażowy, dlatego tylko w niektórych punktach globu będzie dostrzegalne. Z miast Polski jedynie Wilno i Ostrzeszów znajdują się w tym szczęśliwym położeniu, że będą mogły w całej pełni obserwować przemarsz barwnych gwiazd przez niebo. A i tu tylko niektóre punkty tych miast będą uprzywilejowane. W Ostrzeszowie jedynym miejscem obserwacji będą Ogródki oraz wieżyczka kościoła św. Anny, na którą jednak wstęp dozwolony będzie dla ściśle ograniczonej liczby osób.

Nie dziw tedy, że w dniu 7 lipca rb. do Ostrzeszowa zjedzie szereg uczonych, astrologów i tłumy ciekawych, których Ogródki zaledwie pomieścić zdołają. Najlepiej wyjdą na tym nasze panie "Wincentki", które właśnie w tym dniu na ogródkach urządzają wielki kiermasz na rzecz naszych ubogich. Przy takim zbiegu okoliczności powodzenie kiermaszu jest mrowane!

14 czerwca 1936 r. - "Festyn" na ogródkach dziecięcych. Sprytnie zareklamowany w prasie występ Jana Kiepury w Ostrzeszowie. Mistrza w naszym mieście nie było. Anonsowane arie zaśpiewał p. Walerian Stawinoga tenor miejscowego Chóru im. St. Moniuszki.

Jan Kiepura

w Ostrzeszowie

W ostatniej chwili dowiadujemy się, że światowej sławy śpiewak Jan Kiepura w przejeździe z Krynicy do Poznania zatrzyma się w Ostrzeszowie, aby zaśpiewać na festynie ludowym Pań Miłosierdzia na rzecz najbiedniejszych naszej parafji. Udało się bowiem Ks. Proboszczowi, który jest dobrym znajomym mistrza śpiewu, uprosić go o zatrzymanie się w Ostrzeszowie. Kiepura przybędzie popoł. swym własnym samochodem i zatrzyma się na ogródkach na 10 minut tylko. Tajemnicą pozostanie, o której godzinie przybędzie. W każdym razie pomiędzy godz. 16—20. Śpiewać będzie trzy najpopularniejsze arie: „Ninon, ach uśmiechnij się” z filmu „Zdobycie cię muszę”, „O Tobie marzę całe dnie” z filmu „Dla ciebie śpiewam” oraz „Twoje jest serce me” z „Krainy uśmiechu”.

Takiego festynu w Ostrzeszowie jeszcze nie było. To też panie Wincentki pewne są powodzenia imprezy. Wspaniała pogoda też jest zamówiona. Chyba żeby padało — to impreza odbędzie się na sali p. Hendrykowskiego.

11 października 1936 r. - w sali "Strzecha" zorganizowano "Wielką Wentę", z której dochód przeznaczono na urządzenie "Gwiazdki" dla biednych.

Wincentki w Ostrzeszowie istniały i prowadziły swoją działalność do 1939 roku, do wybuchu drugiej wojny światowej. Po 1936 r. działalność Stowarzyszenia przejawiała się w analogicznym sposobie jak podano w tym zapisie. Z tej informacji należy wysunąć wniosek,

że Stowarzyszenie Pań Miłosierdzia św. Wincentego ǎ Paulo w Ostrzeszowie i okolicy bardzo dobrze wypełniały swoją charytatywną służbę na rzecz ubogich i potrzebujących pomocy w mieście, regionie i w kraju.

3. Konferencja Męska św. Wincentego ǎ Paulo

Stowarzyszenie Pań Miłosierdzia św. Wincentego ǎ Paulo było organizacją żeńską bez udziału mężczyzn. Czas jednak zweryfikował potrzebę zaangażowania się w dzieło niesienia pomocy biednym, angażując to tej pracy także mężczyzn, szczególnie w okresie kryzysu gospodarczego i szerzącego się bezrobocia.

6 lipca 1936 roku z inicjatywy p. prof. Andrzeja Kołaczkowskiego została założona t. zw. "Konferencja Męska św. Wincentego ǎ Paulo" jako ramię wspomagające prace Stowarzyszenia Pań Miłosierdzia. Organizacja skupiała mężczyzn ze sfer inteligenckich. Pierwszym prezesem "Konferencji" został p. Stanisław Kwiatkowski. Delegatem Arcybiskupim i zarazem opiekunem - patronem był ks. proboszcz Kucharski.

"Konferencja" skupiała członków czynnych i wspierających, zwanych również honorowymi.

Według 5 artykułu statutu określono przynależność do tej organizacji, który brzmiał w treści : "Członkiem czynnym Towarzystwa św. Wincentego ǎ Paulo może zostać każdy szczerzy, praktykujący katolik płci męskiej, bez różnicy wieku i stanu, mogący choćby niewielką materialną ofiarę złożyć dla potrzebujących".

Z tego artykułu wynika, że Męskie Stowarzyszenie św. Wincentego ǎ Paulo było powołane do składania i gromadzenia potrzebnych środków materialnych i finansowych na rzecz biednych rodzin i osób samotnych.

Brak szczegółowych zapisów w "Tygodniku Parafialnym" o działalności "Konferencji" nie umożliwił podania szerszej informacji dotyczącej tej organizacji oprócz stwierdzenia, że istniało w Ostrzeszowie i współpracowało z stowarzyszeniem Pań Miłosierdzia św. Wincentego ǎ Paulo niosąc pomoc ubogim rodzinom w mieście i okolicy.

4. Towarzystwo Młodzieży Żeńskiej

Założycielem Towarzystwa Młodych Polek w 1920 roku był ks. proboszcz Michał Perliński. Trudno ustalić składy Zarządu Towarzystwa, dopiero w 1931 roku napotkałem wzmiankę w "Tygodniku Parafialnym", że w latach 1927 - 1931 prezeską była Maria Michalowska, w 1931 roku Koźlikówna.

Towarzystwo Młodych Polek w niedługim czasie po założeniu zmieniło swoją nazwę na Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Żeńskiej. Jak każde stowarzyszenie katolickie miało swego patrona i opiekuna. W 1931 r. patronem był ks. Krych, a opiekunami były panie: Remelska, Latanowiczówna, Fabrowska, Dawidzińska i Falkiewiczówna.

Każda członkini swoją przynależność do Stowarzyszenia deklarowała złożeniem przyrzeczenia. Strojem organizacyjnym były mundurki składające się z białej bluzki i białej spódniczki, a nakryciem głowy granatowy bełet z znaczkiem organizacyjnym.

Jak prawie każde rozwinięte Stowarzyszenie posiadało własny lokal. K.S.M.Ż. nazywało swój lokal "Ogniskiem". W Ostrzeszowie takie "Ogniska" były: na początku istnienia w Szkole Powszechnej, a później w budynku p. Józefa Celińskiego przy ul. Przesmyk nr. 3.

Organizacyjnym zawołaniem i pozdrowieniem było hasło - "W sprawie służ".

Działalność Organizacyjna :

Stowarzyszenie było podzielone na 3 zastępy, na czele których stały zastępowe. Odbywały się miesięczne zebrania plenerne całego Stowarzyszenia oraz cotygodniowe spotkania zastępów. Praca w Stowarzyszeniu była prowadzona według statutu i zainteresowań członkiń i powołanych kółkach zainteresowań, jak :

- kółko eucharystyczne
- kółko misyjne
- kółko religijne
- kółko wychowania fizycznego
- kółko krajoznawcze
- kółko urozmaiceń
- kółko śpiewacze
- kółko mandolinistek

Pracę w Stowarzyszeniu ukierunkowano jeszcze według

zainteresowań członkiń :

- zorganizowano własną bibliotekę
- prowadzono naukę tańców narodowych i towarzyskich
- prowadzono naukę nowej pisowni polskiej
- uczono czytania nut
- wychowanie fizyczne propagowano poprzez : wycieczki rowerowe i piesze, gimnastykę i zajęcia sportowe.

Katowlickie Stowarzyszenie Młodzieży Żeńskiej było notowane wśród innych organizacji w Wielkopolsce jako dobrze pracujące. Za dobrą pracę w nagrodę otrzymało w 1936 roku z zarządu wielkopolskiego cztery miejsca dla zasłużonych druzhen na koloniach letnich w Eninie w dwóch turnusach : 1-15 i 16-30 sierpnia 1936 r.

25 maja 1931 roku "Młode Polki" /bo tak je również potocznie nazywano/ przeżywały swój wielki dzień - poświęcenie i wręczenie własnego sztandaru. O przebiegu tej uroczystości informuję poprzez reprodukcję artykułu z "Tygodnika Parafialnego z dnia 30 maja 1931 roku Nr. 22.

Kronika parafjalna.

Wspaniała uroczystość.

Spełniły się marzenia Młodych Polek. Oto w drugie święto byliśmy świadkami wspaniałej uroczystości poświęcenia sztandaru. Już od rychłego ranka zjeżdżały się delegacje okolicznych Stowarzyszeń Młodych Polek a mianowicie: z Grabowa, Kępna, Doruchowa, Bukownicy, Bierzowa i Myślniewa. Nadto stawiły się wszystkie miejscowe organizacje ze swemi sztandarami przed salą „Strzecha”, skąd przy dźwiękach muzyki ruszono do kościoła farnego. Na czele pochodu za orkiestrą kroczyły młode druchny niosąc na wstęgach zwinięty jeszcze sztandar. W kościele poczty sztandarowe ustawiły się po bokach ołtarza, przed ołtarzem zajęli miejsca rodzice chrzestni sztandaru. Zaszczytną tę funkcję spełniali panie: Kasperska, Remelska, Garstkowa, Konarska, Hendrykowska, Zawjelałkowa, Kiczkowa, oraz panowie: Dirska, Kurzawski, Caliński, Sliwiński, Stachowiak, Worsztynowicz i Perski. Aktu poświęcenia dokonał protektor Stowarzyszenia ks. prob. Kucharski, wygłosivszy od stóp ołtarza podniosłe przemówienie. Czcigodny mówca podkreślił znaczenie sztandaru dla wojska, dla każdej organizacji wogóle, a w szczególności dla Stow. Młodych Polek. Pod sztandarem, na którym widnieją godła Matki Boskiej Niepokalanej, Królowej Korony Polskiej oraz Rzeczypospolitej idą młode druchny do walki z wrogiem Kościoła i Ojczyzny, do walki, która wymaga trudu i zaparcia samego siebie. Jakich środków użyć mają, aby wyjść z tej walki zwycięsko? Dwa są środki niezawodne, bo zaczerpnięte z nauki Chrystusowej: **wiara i czynn.**

Serca druchen niech będą przepojone głęboką **Wiarą świętą**, wiarą, która się objawia w **czynach** iście katolickich, niech żyją według dewizy Pawłowej „mnie żyć jest Chrystus”, tak najlepiej służyć będą Kościołowi i Ojczyźnie.

Uroczystą mszę św. na intencję Stowarzyszenia i Rodziców Chrzestnych odprawił ks. patron Krych. Podczas mszy św. druchny przystąpiły do Stołu Pańskiego. Po skończonej uroczystości kościelnej uformował się pochód z placu Kazimierza z nowoposwięconym sztandarem Młodych Polek na czele, skąd wyruszone ulicami miasta do sali „Strzecha” na uroczystą akademię. Piękny był widok, kiedy pochód obchodził rynek. Przed salą ustawiły się szpalerem wszystkie sztandary zaproszonych organizacji, między którymi przy dźwiękach orkiestry wkroczył jako pierwszy na salę sztandar Stowarzyszenia Młodych Polek. Wszystkie sztandary zajęły miejsce na estradzie za stołem przyzwykłym.

Uroczystą akademię zagał ks. patron Krych słowami „Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!”, witając zebraną publiczność. W wstępnym swem przemówieniu ks. patron wyraził radość z powodu udziału miejscowego społeczeństwa, organizacji i okolicznych Stowarzyszeń Młodych Polek w uroczystości poświęcenia sztandaru widząc w tem rękojmię współpracy i życzliwości, jaką okazują organizacji Młodych Polek. Szczególnie w czasach obecnych potrzeba tej współpracy starszego społeczeństwa z młodem pokoleniem aby zadziębnić łączność między ogniskiem rodzinnym, warsztatem pracy a Stowarzyszeniem. Druchny zaś wezwał do pracy nad urobieniem swych serc pod przewodem Marji Niepokalanej, której wizerunek zdobi sztandar.

Głębokie wrażenie zrobiło na obecnych wręczenie sztandaru przez ks. patrona druchnie prezesce, a przez nią druchnie chorążnej, które przyrzekały sumiennie wypełniać rozkazy swoich władz i wiernie stać na straży sztandaru. Podczas wręczania sztandaru orkiestra odegrała hymn: Jeszcze Polska nie zginęła. Następnie program zebrania wypełniły druchny śpiewami i deklamacjami i złożeniem przyrzeczeń. P. Dawdzińska odczytała sprawozdanie z 11-to letniej działalności Stowarzyszenia od chwili założenia jego przez śp. ks. Radcę Perlińskiego aż do chwili obecnej, obrazując pracę, jaka się w cichości w Stowarzyszeniu dokonała. Sprawozdanie to publiczność nagrodziła licznymi oklaskami. Z kolei nastąpiło składanie życzeń zapoczątkowanych przez ks. prob. Kucharskiego, który w czasie akademii przybył na salę, poczem przystępowali do stołu przyzwykłego kolejno Rodzice Chrzestni, delegatki Stowarzyszeń Młodych Polek z okolicy oraz miejscowych organizacji wręczając gwoździe pamiątkowe i składając podpisy do kroniki Stowarzyszenia. W końcu ks. patron podziękował obecnym za udział w uroczystości i pieśnią „Boże, coś Polskę” zakończono podniosłą akademię. Na pamiątkę tej uroczystości odbyła się wspólna fotografia.

Tak to przeżyły druchny uroczysty dzień poświęcenia sztandaru i zarazem „Święto druchen”, a teraz z nowym zapałem zabiorą się do pracy, by w przyszłości znowu wystąpić publicznie dzierżąc wysoko sztandar Marji Niepokalanej i Orła Białego.

Odznaka organizacyjna
 Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży Żeńskiej

Odznaka Honorowa
 Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży Żeńskiej
 wydana z okazji dziesięciolecia organizacji
 przyznawana zasłużonym drużnom K.S.M.Ż.

Program pracy Stowarzyszenia poszerzono również o praktyczne kształcenie panien w zakresie podniesienia kwalifikacji dla potrzeb domowych. Prowadzono kursy szycia, hafciarstwa, robót ręcznych oraz wypieku ciast.

Działalność organizacyjną rozszerzono w terenie powołując oddziały wiejskie podległe Stowarzyszeniu w Ostrzeszowie. Jednym z bardziej aktywnych oddziałów, było Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Żeńskiej Oddział w Niedźwiedziu. Obok statutowej działalności urządzano wieczornice, zabawy dochodowe i wystawiano sztuki teatralne. Opiekunem Oddziału był kierownik Szkoły Powszechnej w Niedźwiedziu p. Franciszek Podlak, w którym "Młode Polki" miały sprzymierzenia i reżysera wystawianych sztuk, a także szkoła którą kierował użyczyła lokalu na t.zw. "Ognisko".

W "Tygodniku Parafialnym" publikowano plan pracy na wszystkie dni tygodnia. Podobne plany pracy drukowano dla Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży Męskiej. Poniżej reprint wspomnianego wydruku.

STOWARZYSZENIE MŁODYCH POLEK

PLAN PRACY od 22. IV. — 29. IV. 1934r.

Ostrzeszów

- W niedzielę, 22 bm. Wspólna wycieczka, gdzie nogi poniosą (z piłką, siatką i resztą sportowych narzędzi). W cieniu drzew Zebranie Zarządu. — Zbiórka o 2 przed probostwem.
- W poniedziałek o g. 7 Ćwiczymy na Ogródkach.
- We wtorek o g. 1/28 Śpiew.
- W środę od g. 7 Siatkówka (póki jasno) poczem parę ćwiczeń.
- W czwartek o g. 1/28 W Ognisku. To samo co zawsze, a jednak coś innego. Pogadanka będzie też.
- W piątek o g. 8 Zbiórka kandydatek. Dla nowicjuszek drzwi zawsze otwarte. Serdecznie witamy!
- W niedzielę o g. 5 To czego jeszcze nie było: Nadzwyczajna zbiórka obydwu zastępów dla zwyczajnej niespodzianki... Druchny i kandydatki zapraszamy do Ogniska.

Członkinie K.S.M.Ż. w Ostrzeszowie - uczestniczki kursu wypieku ciast przeprowadzonego w dniach od 5 do 11 sierpnia 1935 roku.

Zdjęcie z dnia 11 sierpnia 1935 r. na stopniach wejścia do wikariatu przy ostrzeszowskiej Ferze.

15 druheń w towarzystwie Ks. Pernaka, obok którego stoi instruktorka kursu.

/ z archiwum Muzeum Regionalnego w Ostrzeszowie/

Przedstawienia i zabawy :

Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Żeńskiej w Ostrzeszowie szerokim frontem weszło w klimat artystycznych i rozrywkowych zdarzeń wśród społeczeństwa w mieście i okolicy. Corocznie wystawiano sztuki teatralne i urządzano zabawy.

W dalszej treści - wynotowane tytuły zdarzeń z "Kronik parafialnych" drukowanych w "Tygodniku Parafialnym" z lat 1931-1923 i 1934-1936 :

15 marca 1931 r. - w sali "Strzecha" wystawiono sztukę pt. "Poncja córka Pilata" - dramat religijny w 4-ch aktach. Wystawiono dwa spektakle : dla dzieci w niedzielę po sumie i dla starszych o godz. 19,30.

Bacność!	Służmy sprawie!
W niedzielę, dnia 15 marca br. urządza Stow. Młodych Polek naszej parafii	
WIECZORNICE	
w sali „Strzecha“.	
Dramat religijny w 4 aktach	
Poncja, córka Pilata.	
Początek o godzinie 7 ³⁰ .	
Bilety wcześniej w księgarni p. Malinowskiego i w kancelarii parafialnej.	
Przedstawienie dla dzieci w niedzielę w południe zaraz po sumie. — Wstęp 20 gr.	

8 listopada 1931 r. - w sali p. Hendrykowskiego społeczeństwo Ostrzeszowa i okolicy oglądało sztukę pt. "Dla Chrystusa". Wystawiono dwa spektakle. Reżyserem był p. Marien Malinowski. W przedstawieniu brały udział same członkinie K.S.M.Ż. bez wsparcia młodzieży z K.S.M.M.

Ze zbiorów Muzeum Regionalnego w Ostrzeszowie
Wspólne zdjęcie aktorek sztuki pt. "Dla Chrystusa".

13 grudnia 1931 r. - Stowarzyszenie Młodych Polek Oddział w Niedźwiedziu wystawiło sztukę w 3-ach aktach pt. "Krwawy siew". - Dwa przedstawienia w Szkole przy szosie :
o godz.14-tej dla dzieci
o godz.17,30 dla dorosłych
Reżyserował p.Franciszek Podlak.

22 maja 1932 r. - Akademia z okazji "Święta Druhen" w sali Hendrykowskiego o godz.19-tej w/g programu :
- śpiewy i deklamacje
- referat pt."O chrześcijańskim wychowaniu młodzieży na podstawie encykliki Papieża Piusa XI"
- złożenie przyrzeczeń
- obrys sceniczny pt. "Złoty Strumień"

17 lipca 1932 r. - Stowarzyszenie Młodych Polek Oddział w Niedźwiedziu wystawiło przedstawienie pt. "Błąd drukarski" w reżyserii p.F.Podlaka

6 stycznia 1934 r. - W "Ognisku" przy ul.Przesmyk 3 urządzono wystawę prac ręcznych członkiń Stowarzyszenia Młodzieży Żeńskiej. Na wystawie prezentowano prace szydełkowe, igliczkowe, siatkowe, batykowane. Również hefty : angielski, amerykański, toledo, heft złoty i inne. Wystawa trwała 4 dni od 30 maja do 2 czerwca 1934 r. w godzinach od 10-19-tej.

8 września 1935 r. - z okazji "Święta Druhen" w sali Hendrykowskiego o godz. 17-tej odbyła się okolicznościowa akademie. W programie :

- zapęjenie - prezeska Wanda Gorszka
- śpiew - "Pieśń Hołdu Maryi" - członkinie
- deklamacja "Tobie Merio" - Felicja Pawlakówna
- referat - ks. Misiek
- występ mandolinistek - członkinie
- deklamacja chórowa "Hołd Królowej Korony Polskiej"
- składowanie przyrzeczeń przez nowych 19 druhen
- jednoosktówka pt. "Ostatnie Zdrowaś"
- śpiew "Hej do apelu"

10 grudnia 1935 r. - w "Ognisku" przy ul.Przesmyk 3 w domu p.J.Calińskiego zorganizowano "Wieczór urozmaiceń". Dochód ze wstępu przeznaczono dla bezdomnych z miasta.

5 kwietnia 1936 r. - Kat.Stow.Mło.Żeńskiej Oddział w Niedźwiedziu w sali p.Janowczyka wystawiło przedstawienie pt. "Bernadeta"

UWAGA !

UWAGA !

**Kat. Stow. Młodzieży Żeńskiej
oddział w Niedźwiedziu**

urządza w Niedziele Palmową tj. dn. 5 kwietnia br.
w sali p. Janowczyka **przedstawienie** pod tyt.:

BERNADETA

Początek o godz. 7 wiecz.

O liczne przybycie pros!

Kierownictwo wraz z patronatem.

- 21 czerwca 1936 r. - Kat.Stow.Młodz.Żeńskiej Oddział w Niedźwiedziu zorganizowało "Zebranie Propagandowe" podczas którego wystawiono jednoaktówkę pt."Zostań Druhną".
- 13 września 1936 r. - na ogródkach dziecięcych,Kat.Stow.Młodz.Żeńskiej w Ostrzeszowie zorganizowało zabawę dochodową,z której dochód przeznaczono na cele organizacyjne.
- 20 grudnia 1936 r. kat.Stow.Mł.Żeńskiej Oddział w Niedźwiedziu w Szkole przy szosie o godz.17-tej wystawiło sztukę pt."Lilie i róże" - przedstawiającą życie św.Agnieszki i Emerycjany.

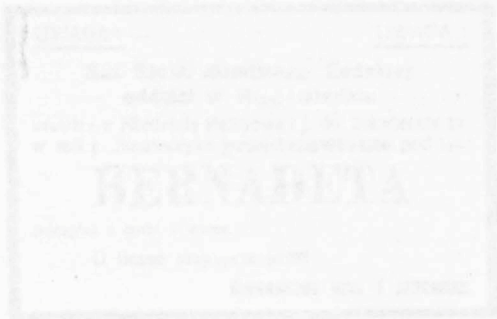
Stowarzyszenie nie zamknęło się w działalności wyłącznie w ramach swojej organizacji.Współdziałało z wszystkimi Towarzystwami katolickimi w wspólnym programie Akcji Katolickiej.Ścisłe współpracowało z Kat.Stow.Młodz.Męskiej,w wystawianiu sztuk teatralnych, wycieczkach,wystawach i.t.p.Przez swój udział urozmaicało imprezy dochodowe organizowane przez "Panie Wincentki".Brało udział w życiu katolickim,społecznym i publicznym w mieście i regionie.Często dokonywano wymiany doświadczeń z Stowarzyszeniami z innych regionów przeważnie z Górnego Śląska.

Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Żeńskiej w Ostrzeszowie działające od 1909 roku i przez cały okres międzywojenny,w trzydziestoleciu swojego istnienia do 1939 roku,spełniło bardzo ważną rolę w kształtowaniu młodzieży żeńskiej w Ostrzeszowie.Przygotowywało żeńskie młode pokolenie do odpowiedzialnej roli przyszłych żon i matek w pełnej świadomości prawd wiary chrześcijańskiej i poczuciu służby wobec Ojczyzny.

24 druhny Katolickiego Stowarzyszenia młodzieży
 żeńskiej w Ostrzeszowie - z instruktorką tańców
 narodowych - w strojach krakowskich. Zdjęcie zrobione
 po występie w 1936 roku na Wencie Dobroczynej
 zorganizowanej przez Stowarzyszenie Pań Miłosierdzia
 św. Wincentego á Paulo na ogródkach dziecięcych.

Fot. ze zbiorów p. Zofii Jurkiewicz - Janelt

W ramach wymiany doświadczeń nawiązano stały kontakt z Katolickim Stowarzyszeniem Młodzieży Męskiej i Młodzieży Żeńskiej w Katowicach.

Pośrodku zdjęcia p. Zofia Jurkiewicz-Janelt - członkini KSM⁷ w Ostrzeszowie, jako suflerka w sztuce pt.

"Król a Biskup" o temacie śmierci św. Stanisława Biskupa. Sztukę wystawiono 22° marca 1936 roku. P. Zofia suflerowała jednocześnie ucząc "czystego języka polskiego" wśród aktorów-amatorów młodzieży mówiącej gwara śląską.

Fot. Ze zbiorów p. Zofii Jurkiewicz - Janelt

5. Towarzystwo Młodzieży Męskiej

Towarzystwo Młodzieży Męskiej powstało jeszcze w czasie Zaboru Pruskiego w 1909 roku z inicjatywy ks. proboszcza Michała Perlińskiego. Po odzyskaniu Niepodległości zmieniło nazwę Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej, a później na Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Męskiej. W 1931 roku posiadało 80 członków i z roku na rok powiększało swoje szeregi.

Umundurowanie organizacyjne stanowiły szare mundurki /bluza i spodnie/ oraz czapki rogatywki z oznaką białego orła z krzyżem. Hasłem /zwołaniem/ członków było - "Gotów". Stowarzyszenie już w 1931 r. posiadało własny sztandar oraz hymn - "Hej do apelu stańmy wraz".

Organizacja miała swój własny lokal zwanym "Ogniskiem". W 1931 r. - w domu p. Tyrpuły przy ul. Kolejowej nr. 39, od kwietnia 1935 r. - w domu p. Marwega przy ul. Krakowskiej.

W 1931 r. patronem Stowarzyszenia był ks. Sylwester Konieczny, a prezesem ..... Stemoniewicz. Członkami Stowarzyszenia była młodzież katolicka pozaszkolna przeważnie pracująca.

Działalność organizacyjna :

Statutową działalność prowadzono w trzech zastępach, na czele których stali zastępowi. Miesięczne plany pracy z podziałem na poszczególne tygodnie omawiano na plenarnych zebraniach członków. Zbiórki zastępów samodzielne lub łączone odbywały się w odstępach tygodniowych lub dwutygodniowych.

Pracę w Stowarzyszeniu prowadzono także w sekcjach lub kółkach zainteresowań:

- 1931 rok : - sekcja mandolonistów
 - sekcja śpiewu kościelnego
 - sekcja ping-pongowa
 - sekcja strzelania z wiatrówki
 - kółko oświatowe
 - kółko muzyczne
 - kółko techniczne
- 1932 rok : jak wyżej i dodatkowo + sekcja sportowa
 - kółko literackie
- 1934 rok : jak wyżej i dodatkowo - sekcja szachowa
 - kółko robót ręcznych

1936 rok : jak wyżej i dodatkowo - sekcja krajoznawcza
 - kółko tańców narodowych
 i towarzyskich.

Obok sekcji i kółek organizowano kursy szkoleniowe i tak :

- w 1931 r. - kurs przeciwgazowy
- w 1934 r. - kurs pisowni i gramatyki.

W 1934 roku w dniach od 16-18 marca był przeprowadzony w Ostrzeszowie kurs dla pracowników - przodowników, członków K.S.M.P. z terenu południowej Wielkopolski, którego organizatorem i gospodarzem byli :

- organizatorem - Związek w Poznaniu
- gospodarzem - Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej w Ostrzeszowie.

W tym kursie uczestniczyło 120 druhow, z czego w internacie księży Salezjanów zakwaterowano 80 osób. Wyżywienie kursantów - z własnej zorganizowanej przez druhow z Ostrzeszowa kuchni. Samo szkolenie trzydniowego kursu odbywało się w budynku internatu Księży Salezjanów przy ul. Krakowskiej. Kierownikiem kursu był p. Dorożala - referent Związku z Poznania. Wykładowcami byli ks. prof. Michalski dyrektor Związku w Poznaniu i prelegenci delegowani z Poznania. Honorowymi gośćmi na kursie byli : pułkownik Stanisław Thiel z Doruchowa, ks. Dyr. Masłowski i ks. Dyrektor Cieślak. O kursie pisał "Tygodnik Parafialny" :

KRONIKA PARAFJALNA

**„...Weselmy brać się!
 Niech żyje S. M. P.!”**

Szare mundurki. Rogate czapki. Odnaka z Białym Orłem i Krzyżem. Dziarskie miny. To druhowie z pod znaku S. M. P., co Chrystusową budować chcą Polskę. Zjechali się na zew przewodcy związkowego, z bliska i z daleka aż z pod Krotoszyń, Pleszewa do prastarego Kazimierzowskiego Ostrzeszowa, aby w trzydniowym kursie przeszkolić się na przodowników w pracy dla Kościoła i Polski.

W piątek rano o godz. 8⁴⁵ apel na ogródkach. W otoczeniu ks. protektora Kucharskiego, referenta Związku p. Dorożala przychodzi dyrektor Związku Młodzieży Polskiej ks. prof. Michalski. Naczelnik S.M.P. Ostrzeszów zdaje raport: Melduję posłusznie ks. dyrektorowi, że 120 druhow S.M.P. stawiło się na kurs. Gotów. Dziękuję druhowi. Gotów, druhowiel Gotów, ks. dyrektorze! grzmi z setki pierśi...

Przedstawienie grona przyjaciół młodzieży, serdeczny uścisk dłoni, potem wymarsz do prastarej fary na Mszę św. Młody śpiew rozsada mury. Po Mszy świętej na pięknie przybranej sali w nowym gmachu Księży Salezjanów zbiera się młodzież nasza, przyjaciele młodzieży, p. pułkownik Thiel, przedstawiciel wychowawców młodzieży ks. dr. Masłowski, księża patronowie Konopiński i Pernak.

Z młodych piersi grzmi pieśń związkowa „Hej do apelu”, Na estradę wchodzi protektor Zjazdu ks. proboszcz Kucharski i wita władze związkowe, gości i druhow, wyrażając życzenia, aby kurs przyniósł najobfitsze owoce dla Przedniej Straży Akcji Katolickiej. Ks. proboszcz odczytuje pismo z życzeniami p. burmistrza Seydaka. Poczem zabiera głos ks. dyrektor Michalski, aby w pięknym referacie przedstawić cel tegorocznych trzydniowych kursów dla przodowników S.M.P. Kurs ostrzeszowski to dziewiąty z rzędu urządzanych na całym terenie Województwa poznańskiego i zarazem najliczniejszy.

I rozpoczęła się trzydniowa wytężona praca: treściwe referaty z dziedziny Akcji Katolickiej, organizacyjnej, administracji stowarzyszeniowej, oświatowej i kulturalnej, wychowawczej i zawodowej wygłaszali ks. dyrektor Michalski i p. Dorożała. Dyskusja na wysokim poziomie, bardzo ożywiona, snąc słowa padały na glebę urodzajną.

I w ruchu liturgicznym druhowie biorą żywy udział, czego dowodem wspólny śpiew na Mszach świętych z znanego już w naszej parafii „Spiewnika Liturgicznego.”

W niedzielę, dnia 18 marca, o godz. 16-tej nastąpiło uroczyste zamknięcie kursu. Zebrali się przyjaciele młodzieży z małżonkami, jest też i ks. dyrektor Cieślak. Na mównicę wchodzi ks. proboszcz Kucharski. W ciepłych słowach wyraża podziękowanie najpierw ks. dyrektorowi Michalskiemu, że na siedzibę kursu w południowej części archidiecezji obrał Ostrzeszów, który przecież ani nie jest stolicą okręgu. Jest to więc specjalne wyróżnienie, którem czuje się zaszczycony.

Dzięki też księżom Salezjanom, którzy ochotnie i bezinteresownie udzieliли swego gmachu na kurs. Dzięki Kołu Przyjaciół Młodzieży, które walnie przyczyniło się do udania się kursu. Pójdą teraz kochani druhowie do swoich domów, do swoich stowarzyszeń do swoich ognisk. Niech zabiorą ze sobą dużo wiedzy która postawi stowarzyszenia na wysokim poziomie w służbie dla Kościoła i Państwa. Niech zabiorą z prakatolickiego Ostrzeszowa jaknajmilsze wspomnienia.

Stowarzyszenie organizowało imprezy o zasięgu okręgowym.

7 sierpnia 1932 roku w Ostrzeszowie odbył się Złot Okręgowy Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej Okręgu Kępińskiego.

Na program zlotu składało się :

godz.5,45 - hejnał z wieży ratuszowej

godz.9,00 - zbiórka Stowarzyszeń na Borku

godz.9,30 - raport i wymarsz do kościoła farnego

godz.10,00 - uroczyste Msza św.

godz.11,30 - w sali Hendrykowskiego uroczyste zebranie zlotowe

godz.12,30 - defilada na Rynku.

W tym dniu zaprogramowano także zawody sportowe na boisku przy Gazowni oraz Wielki Festyn Ludowy na ogródkach dziecięcych. Jednak z powodu deszczu te punkty programu zostały odwołane i przeniesione na inny termin. O godz. 21,00 uczestnicy Zlotu bawili się na Zabawie Towerzyskiej w sali p. Hendrykowskiego.

21 sierpnia /w dwa tygodnie później/ odbyły się zawody lekkoatletyczne Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej Okręgu Kępińskiego na boisku przy Gazowni oraz Festyn Ludowy na ogródkach dziecięcych - jako dokończenie programu z 7 sierpnia 1932 r.

— GOTÓW! —

— GOTÓW! —

W niedzielę, dnia 21 sierpnia 1932 r. odbędą się

Zawody lekkoatletyczne

Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej,

które nie przysły do skutku w czasie ostatniego Zlotu.

Początek o godz. 2-giej po poł. na BOISKU.

Równocześnie z zawodami odbędzie się na OGRÓDKACH DZIECIĘCYCH

Festyn ludowy

Program niezwykle urozmaicony.

Szanowne Obywatelstwo prosimy serdecznie o poparcie naszej imprezy niedzielnej.

Wstęp na ogródki: 50 groszy, dla dzieci 20 groszy.

Ks. prob. KucharSKI, protektor.

Za Komitet:

Ks. Sylwester Konieczny,
patron S. M. P.

Leon Kinastowski,
prezes S. M. P.

Kronika paratjalna.

Wycieczki i festyn.

W niedzielę, dnia 21 bm. S. M. P. tutejsze urządilo zakończenie Zlotu z przed 2 tygodni. W program wstawiono: zawody sportowe druhow poszczególnych stowarzyszeń Okręgu, oraz równolegle t. zw. festyn na Ogródkach. Zawody złożone z wielo-bojów, biegów na 60 i 100 metrów, a zakończone biegiem „maratońskim” dokoła miasta przeciągnęły się przez całe popołudnie. Padło kilka dobrych wyników, rozdano wędrowną figurę, „złote”, „srebrne”, brązowe medale, i dyplomy. . .

Tymczasem zaś na Ogródkach odbywała się druga część programu: zabawa, która ściągnęła sporo obywateli i gości. Bawiono się niezgorzej dzięki licznym atrakcjom, z których na uwagę zasługuje strzelanie z łuku. Wielka jaskrawo-barwna tarcz nęciła i niejednemu skusiła, by spróbował tego indiańskiego sportu.

I próbowali, a w miarę prób coraz się przekonali, że to nie broń na słabe kończyny europejskie. Łuk napięty chwiał się w rękach i kiwał załóżnie, jakby sobie pokpiwał z strzelca. A on wysiła się, łuk napina, celuje i strzela. . . w płot; a za plecami ktoś go pociesza: „widzisz, tam powinna być tarcz, najewnobyś trafił!” Orkiestra zawodziła smętnie.

Ruch coraz większy, wesołość rośnie i pogawka. Zmierzchało. . ., nagle wieść idzie: Krakowiak! Miedze Polki! Krakowianki! Istotnie bowiem miejscowe Stow. M. Polek po krakowsku ubranych, miały wykonać krakowiaka. Aż się orkiestrze trąby zaświeciły. Zagrała od ucha. Krakowskie pary w rącznych podskokach wbiegły na boisko; we wdzięcznym popisie wspaniałych figur wyfrunął trzepot wstążek i barwnych ubiorów i jak połysk drogocennej muszli przewiewał, by włączyć się w tok powszechnej symetrii, z systematycznym wystukiem krakowskich bucików. Wyrzelają w górę kilkakrotne strumienie rzęśstego ognia. Dokoła płoną pochodnie i kolorowe ognie.

Łśnią spinki, korale, błyskają w ogniu tęczowemi barwy. Nagle orkiestra zalkała, z krakowiaka wpadła w marsza, krakowianki wyfruwają z koła widzów. Burza oklasków i. . . bis, bis. . . Zjawiają się po chwili, już w innym szyku, jako spokojne, poważne góralki. Orkiestra gra „górała”: „żytoo, żytoo”. Nowe figury, tańce, rytmiczne ruchy rąk i nóg: „owiees, owiees. . .” Oklasków, radości, krzyków bez miary.

Ostatnie światła przed kaplicą. Ks. Prob. Kucharzski podkreśla z uznaniem wysiłek młodzieży nad hartowaniem ducha i muskułów. Rozdaje nagrody, dyplomy. Odśpiewanie „Roty” i „Wszystkie nasze dzienne sprawy” położyło kropkę pod znojny bieg uroczystości.

Kant.

Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej Oddział w Niedźwiedziu wspólnie z Stowarzyszeniem Młodych Polek utworzyło chór mieszany pod dyr.p.Franciszka Podleka kierownika Szkoły.Chór śpiewał na okolicznościowych akademiach i wieczornicach.Podczas Mszy św. dla miejscowej ludności odprawianych w lokalu p.Szmaja, chór śpiewał "Mszę" Brunona Steina.

Dnia 5 sierpnia 1935 roku Stowarzyszenie obchodziło swój wielki dzień 25-lecia istnienia. O przebiegu tej uroczystości informuje nas prasowa notatka z "Tygodnika Parafialnego" poniżej reprodukowana :

GOTÓW!

25

GOTÓW!

**KATOLICKIE STOWARZYSZENIE
MŁODZIEŻY MĘSK. W OSTRZESZOWIE**

obchodzi

w niedzielę, dnia 5 sierpnia 1934 r.

UROCZYSTOŚĆ**25 - LETNIEGO ISTNIENIA**połączoną z **ZABAWĄ LATOWĄ**

Program uroczystości:

- Godz. 10,30 Zbiórka wszystkich Towarzystw na Ogródkach skąd wymarsz na nabożeństwo do kościoła farnego. — Po nabożeństwie zbiórka na placu Kaz. Wielkiego. Defilada i pochód na salę p. Hendrykowskiego.
- Godz. 12,30 **UROCZYSTA AKADEMJA**. Po akademji przerwa obiadowa.
- Godz. 15,00 Zbiórka na Borku i pochód ulicami miasta na Ogródki, gdzie odbędzie się **FESTYN LUDOWY** z licznymi urozmaicheniami.

Strzelanie do tarczy - Loteria fantowa - Własny bufet

Wstęp na Ogródki 30 gr. — dzieci 10 gr.

W razie niepogody cała uroczystość odbędzie się na sali p. Hendrykowskiego

O liczny udział prosi

PATRONAT - KOMITET WYKONAWCZY - ZARZĄD.

Przedstawienia i zabawy :

Podobnie jak K.S.S.Ż. - tak K.S.M.M. corocznie wystawiało sztuki teatralne i urządzało zabawy. Oto niektóre z lat 1931-32 i 1934-35 :

8 lutego 1931 r. - Stowarzyszenie Młodzieży Męskiej Oddział w Niedźwiedziu wystawiło przedstawienie amatorskie w dwóch oddzielnych tytułach :

- "Do większych ja rzeczy urodzony"
- "O! S ! S !"

**W niedzielę, dnia 8. bm. urządza
młodzież w Niedźwiedziu w szkole
nad koleją
przedstawienie amatorskie p. t.
I. „Do większych ja rzeczy urodzony“
II. O! S! S!**

Na które uprzejmie zaprasza

ZARZĄD.

Początek o godz. 6. wieczorem.

Ceny biletów 0,50- 0,80- i 1.00 zł.

— Czysty zysk przeznacza się na misje katolickie —

15 listopada 1931 r. - odbyła się akademie zorganizowana przez Towarzystwo Młodzieży Męskiej w sali Hendrykowskiego ku czci św. Stanisława Kostki według programu :

referat "św. Stanisław a czasy dzisiejsze"
ks. Konieczny

śpiew chórowy "Aniele Ziemi" pod batutą
pana Kaczmarke

deklamacje solowe i chórowe

żywy obraz

20 marca 1932 r. - Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej Oddział w Niedźwiedziu wystawiło dramat religijny pt. "Piłat" w trzech odsłonach w sali nad szosą. Wystawiono dwa przedstawienia :

godz. 13,00 - dla dzieci

godz. 18,30 - dla starszych

17 kwietnia 1932 r. - w sali Hendrykowskiego - Stowarzyszenie Mł. Polskiej urządziło "Wieczór Humoru" dając w programie trzy komedie :

- "Wartość 10000 zł" w dwóch aktach
- "Spokojny Lokator"
- Generalna próba"

Przedstawienia: godz.13,00 dla dzieci
godz.17,00 dla starszych

13 listopada 1932 r. - w sali Hendrykowskiego wystawiono Sztukę pt."Królewicz umiera" wykonaną przez amatorów Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej

W niedzielę, dnia 13-go listopada 1932 r.
na **ŚWIĘTO MŁODZIEŻY** urzęda
Stow. Młodzieży Polskiej na sali p. Hendrykowskiego
Przedstawienie teatralne
sztuki w 5 aktach p.t.:
„Królewicz umiera“

Ceny miejsc od 0,49 zł do 1,50 zł.

Początek o godz. 7,30.

Dla młodzieży szkolnej osobne przedstawienie
o godz. 1-szej. Wstęp 20 gr.

26 grudnia 1932 r. - w sali Hendrykowskiego wystawiono "Jasełka"
przez przez chóry : Kościelny im."Stanisława
Moniuszki i Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej,
pod batutą ks.proboszcza G.Kucherskiego.
Program zestawił ks. Leonard Solecki.
Przedstawienie w 5 odsłonach powtórzono :
27 grudnia 1932 r. oraz 1 stycznia 1933 r.
dwa przedstawienia, w tym jedno dla mieszkań-
ców okolicznych wiosek.

- 2 kwietnia 1934 r. - S.M.P.Oddział w Niedźwiedziu w szkole nad zosą o godz 17-tej dla miejscowego oraz okolicznego społeczeństwa wystawiło "Wieczór Humoru"
- 17 czerwca 1934 r. - Stowarzyszenie urządziło na ogródkach dziecięcych dochodową Zabawę Letową w godzinach od 16 - 21.Przygrywała wojskowa orkiestra 60 pułku piechoty z Ostrowa Wlkp. Wiele atrakcji i urozmaiceń - pokazy tańców narodowych i cygańskich w wykonaniu młodzieży żeńskiej i męskiej.

TEGO JESZCZE NIE BYŁO!!!

Orkiestra wojskowa 60 p. p.
z Ostrowa na OGRÓDKACH

Zabawa, koncert, loterja, wspaniałe wygrane, tańce narodowe, wzorzyste stroje, tańce cygańskie, olbrzymie ognisko, urozmaicenia, — cukiernia — bufet...

DLA WSZYSKICH — — WSZYSTKO!

KIEDY? **W niedzielę, 17 bm.**

od godz. 16-21 (od 4-9 wiecz.)

ZATEM — W NIEDZIELĘ WSZYSCY na OGRÓDKI!

Szczegóły w afiszach.

- 25 listopada 1934 r. - Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Męskiej Oddział w Niedźwiedziu urządziło akademię, po której wystawiono sztukę pt. "Ziemski Anioł", osnutej na tle życia św. Stanisława Kostki. Wystawiono dwa przedstawienia,

---

Katolickie Stow. Młodzieży Męskiej w Niedźwiedziu
urządza w dniu 25-go listopada br.

AKADEMIĘ

połączoną z przedstawieniem dramat. w 3 akt.

pod tyt.:

◆ **ZIEMSKI ANIOŁ** ◆

osnute na tle życia Św. Stanisława Kostki w Wiedniu
i podróży do Rzymu.

Początek o godz. 5 popoł. Dla dzieci o godz. 3 popoł.

Wstęp za składką dobrowolną na pokrycie kosztów.

Wszystkich, którym leży na sercu dobro i wychowanie młodzieży najuprzejmiej zapraszamy na nasze święto.

Gotów!

Kat. Stow. Młodzieży Męskiej
w Niedźwiedziu.

---

18 listopada 1934 r. - w sali Hendtykowskiego o godz. 17-tej
urządzono akademię ku czci św. Stanisława
Kostki patrona młodzieży męskiej. Na pro-
gram składało się: słowo wstępne, śpiew pt.
"Aniele Ziemi", deklamacja solowa "Pokłon
Świętemu", referat, występ kółka muzycznego,
deklamacja zbiora "Credo", deklamacja chó-
rowa "Śmierć św. Stanisława Kostki", żywy
obraz.

12 kwietnia 1936 r. - w sali Hendtykowskiego dano przedstawienie
pt. "Hosanna !... Ukrzyżuj!"

Przedstawienie było wystawione przez Kato-
lickie Stowarzyszenie Młodzieży Męskiej
wsparte przez amatorki ze Stowarzyszenia
Młodzieży Żeńskiej i firmowane przez
Akcję Katolicką w Ostrzeszowie

W niedzielę!

W niedzielę!

W niedzielę!

„Oto przybywa On, wiedca
i Księżę pokoju! Oto przy-
bywa On, aby wyzwolic
naród swój i leczyć ludzi
z ich chorób i dolegliwości!”
(Mizael).

Rok 33 ery chrześcijańskiej. Chwila prze-
łomowa w dziejach świata. Tłum żydów i but-
na władza ówczesnych trybunów - dzierżą ster
i władzę. Potężne:

„HOSANNA!... UKRZYŻUJ!”

rozlega się po wszystkich zakątkach Jerozolimy,
odbijając się echem o mury jej świątyni.

Chęć przeto być świadkami: uroczy-
stego wjazdu Chrystusa do miasta świętego,
rzewnej modlitwy w ogrodzie Oliwnym, sądu
nad Boskim Zbawicielem i bolesnej Golgoty,
bierzmy gromadny udział w niedzielnym
przedstawieniu.

Piękność dramatu i przystępne ceny biletów
(od 0.45—1.49), które nabyć można w księgarni
p. Mallnowskiego, zmuszają nas do bezwzględ-
nego udziału w tem potężnym misterjum pasyjnym.
(Szczegóły w siołszach).

Wszystkich parafjan o laskawy udział — zaprasza
Akceja Katolicka — K.S.M.M.

12 kwietnia 1936 r. — Kat. Stowarzyszenie Młodzieży Męskiej Oddział
w Niedźwiedziu w drugie święto Zmartwychwsta-
nia Pańskiego o godz. 19-tej w sali p. Janowczy-
ka wystawiło sztukę pt. „10 000 Marek”.
Po przedstawieniu urządzono w tej samej sali
zabawę.

BACZNOŚĆ!

„GÓTÓW”!

Kat. Stow. Młodzieży Męskiej oddz. w Niedźwiedziu
urządza

w II Święto Zmartwychwstania Pańskiego t. j.
13 kwietnia br. na sali p. Janowczyka, przedstawienie
pod tyt.:

10000 marek

Komedja w 2 aktach.

Początek o g. 7 wlec.

Po przedstawieniu zabawa.

O liczny udział prosi

Kierownictwo i Patronat.

9 sierpnia 1936 r. - K.S.M.M.Odział w Niedźwiedziu w lokalu p.Szmaja urządziło Wielką Zabawę Letową dla młodzieży i miejscowego społeczeństwa.

KATOLICKIE STOW. MŁODZIEŻY MĘSKIEJ
ODDZIAŁ W NIEDŹWIEDZIU

urządza w niedzielę, 9 bm. w lokalu p. Szmaja

WIELKĄ ZABAWĘ LATOWĄ

na którą Szan. Publiczność zaprasza

ZARZĄD.

19 lipca 1936 r. - K.S.M.M.w Ostrzeszowie na ogródkach dziecięcych urządziło Zabawę Letową.Przygotowano wiele atrakcji,pokazów,konkursów,tańców i muzyki.

Zerząd Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży Męskiej w Ostrzeszowie w 1932 roku.

Foórodku siedzi patron Stowarzyszenia ks.Sylwester Konieczny
 Fot.Muzeum Regionalnego w Ostrzeszowie

ZAKOŃCZENIE

do części 1

Wybrany temat "Stowarzyszenia Katolickie w okresie międzywojennym" jest tak obszerny, że można by na ten temat napisać kilka zeszytów. Wynotowałem aż 24 katolickie organizacje działające w dwudziestoleciu międzywojennym. Napewno było ich więcej. Jedne likwidowały się, by na bazie ich działalności powstawały drugie dostosowane programem pracy do zmieniającej się aktualnej sytuacji i przemian w życiu religijnym i świeckim, lub zmieniały tylko nazwę. Powstawały także zupełnie nowe, wynikłe z potrzeb społecznych w powiązaniu z życiem katolików w mieście i okolicy.

Postanowiłem w pewnym skrócie opisać działalność tych organizacji w życiu publicznym, jako dalszy zapis do dziejów Ostrzeszowa. W jednym zeszycie nie sposób było dać taki zarys historyczny, dlatego temat ten będzie opisany w dwóch zeszytach nr. 51 i 52. Zatem druga część w następnym numerze.

Autor

51

Z CYKLU: ZESZYTY OSTRZESZOWSKIE

1995